

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 16 ΜΑΪΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:**

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Στο κείμενο καταδεικνύεται η σημασία της φιλίας. Αρχικά, τονίζεται η μείζονος σημασίας θέσης της στη ζωή του ανθρώπου ως τρόπου εκδήλωσης συναισθημάτων προς τους οικείους. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη μια σχέση φιλίας δηλώνει ότι το άτομο είναι ευνοϊκά διακείμενο προς το συνάνθρωπό του δεδομένης της έκφρασης αισθημάτων εκατέρωθεν.

Ο ίδιος διακρίνει τρία είδη φιλικών σχέσεων, εκ των οποίων το πρώτο αποσκοπεί σε υλικά ή ηθικά οφέλη και το δεύτερο στην ευχαρίστηση της συντροφιάς. Το τρίτο είδος, υπέρτερο των άλλων, συνίσταται στη σύναψη σχέσεων μεταξύ ανθρώπων που εμφορούνται από τις ίδιες ηθικές αρχές και λειτουργούν με γνώμονα την αρετή.

Τέλος, επισημαίνεται ότι στις κρίσιμες στιγμές της ζωής ο φίλος είναι αυτός που, αναλαμβάνοντας παραινετικό ρόλο ή ασκώντας κριτική, συμβάλλει στην ορθή αντιμετώπισή τους.

B1. α) Λάθος

β) Σωστό

γ) Σωστό

δ) Σωστό

ε) Λάθος

B2. α) Δύο τρόποι ανάπτυξης της 3^{ης} παραγράφου

– Διαίρεση

Διαιρετέα έννοια: φιλικές σχέσεις.

Διαιρετική βάση: λόγοι σύναψης φιλικών σχέσεων (χρησιμότητα , ευχαρίστηση)

Μέλη / Είδη διαίρεσης: «διά το χρήσιμον» , «δι' ηδονήν» , «διά το αγαθόν».

Χωρία παραγράφου: «τρία είδη φιλικών σχέσεων» , «διά το χρήσιμον» , «δι' ηδονήν» , «διά το αγαθόν» , «Στην πρώτη περίπτωση» , «Στη δεύτερη περίπτωση» .

– Αιτιολόγηση: «επειδή ο ένας μας ... χρήσιμος» , «επειδή μας προξενεί ευχαρίστηση» , «επειδή κάτι άλλο ... απόλαυση».

B2. β) Νοηματική σχέση διαρθρωτικών λέξεων

Άλλωστε: προσθήκη

δηλαδή: επεξήγηση

Όταν: χρονική σχέση / προϋπόθεση

λοιπόν: συμπέρασμα

B3. α) Συνώνυμα

εγκωμίασαν: εκθείασαν , επαίνεσαν

ευχαρίστηση: ευαρέσκεια , ικανοποίηση

συναναστροφής: συγχρωτισμού , συντροφιάς

ακατάλυτη: άφθαρτη , παντοτινή

φθείρεται: αλλοιώνεται , διαβρώνεται

β) Αντώνυμα

οικεία: ανοίκεια

επιδέξιος: αδέξιος

ωφέλεια: βλάβη , φθορά , ζημία

αξία: απαξία

αυστηρό: επιεική

B4. α) «διά το χρήσιμον» : μεταφορά χωρίου αυτολεξεί.

«αγαπά» : ειρωνεία

(υλικό ή ηθικό) : συμπληρώνει, επεξηγεί τα συμφραζόμενα, αλλά δεν είναι απαραίτητη για την κατανόησή τους.

β) Λειτουργία β' ενικού ρηματικού προσώπου (2^η παράγραφος)

αμεσότητα, οικειότητα, παραινετικός τόνος.

Λειτουργία α' πληθυντικού προσώπου (3^η παράγραφος)

αμεσότητα, αίσθηση συλλογικότητας / συμμετοχής, οικειότητα.

Γ1. Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία

α) Χαρακτηριστικά γνήσιας φιλίας

Ενδεικτικές απαντήσεις: εμπιστοσύνη, εχεμύθεια, συμπαράσταση, παραίνεση,

ενθάρρυνση, άσκηση, καλοπροαίρετης κριτικής, ουσιαστική πνευματική και ψυχική

επικοινωνία, ανιδιοτελής παροχή βοήθειας παντός είδους κ.α.

β) Ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης / διαδικτύου στη δημιουργία σχέσεων φιλίας.

Αναφορές στα θετικά:

- Χρήση του διαδικτύου για επικοινωνία με τους ανά τον κόσμο φίλους, ομογενείς, αλλοεθνείς, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή για συμμετοχή σε ομάδες συζήτησης → κατάρριψη αποστάσεων, έκφραση κοινωνικότητας, διεύρυνση πεδίου επικοινωνίας.
- Σύναψη σχέσεων φιλίας μεταξύ ανθρώπων που ζουν σε απομονωμένες περιοχές, χωρίς δυνατότητα υλοποίησης άλλων τρόπων κοινωνικοποίησης.
- Ανταλλαγή απόψεων, ιδεών, παροχή συμβουλών για κάποιο πρόβλημα, υποδείξεις για θεραπευτικούς λόγους σε περίπτωση προβλήματος υγείας.

Αναφορές στα αρνητικά

- Περιστολή κοινωνικότητας από τις δυνατότητες που προσφέρουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εσωστρέφεια. Το άτομο ενώ έχει «φίλους», δε νιώθει την παρουσία τους.

- Εγκλωβισμός χρήστη σε μια πραγματικότητα εικονική, κίβδηλες φιλίες, ρηχές σχέσεις, κίνδυνος πλαστοπροσωπίας.
- Επίφαση φιλίας με στόχο την οποιασδήποτε μορφής εκμετάλλευσης των χρηστών (κυρίως στην περίπτωση παιδιών – εφήβων) κ.α.

Συνεπώς, ο ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη δημιουργία σχέσεων φιλίας δύναται να αποβεί ευεργετικός σε κάποιες περιπτώσεις αλλά και επιζήμιος όταν αυτά υποκαθιστούν τη γνήσια επικοινωνία και την άμεση επαφή κι όταν φυσικά δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αντίστασης στους κινδύνους.